

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
(TOP)

Farkas Zsuzsanna
támogatáspolitikai tervező

Budapest, 2015

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
Területfejlesztési Tervezési Főosztály

AZ ELŐADÁS TARTALMA

- 1 A TOP STRATÉGIAI CÉLJA, HATÁSKÖRE, TERÜLETI FUNKCIÓJA
- 2 A TOP FORRÁSKERETE
- 3 A TOP PRIORITÁSTENGELYEI
- 4 A TOP DECENTRALIZÁLT VÉGREHAJTÁSI MODELLE

TOP STRATÉGIAI CÉLJAI

Partnerségi Megállapodás:

2014-2020 EU források 60 %-a gazdaságfejlesztést céloz.

Elsődlegesen: GINOP, TOP, VEKOP.

A TOP elsődleges célja:

Térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, hozzájárulva az EU 2020 tematikus célokhoz.

Két fő stratégiai cél:

1. Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
2. Vállalkozásbarát város/településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása.

TOP HATÁSKÖRE, JELLEGZETESSÉGEI

Célterület:

- EU besorolás szerint „kevésbé fejlett régiók”: az ország Budapesten és Pest megyén kívüli területe (18 megye).

Kedvezményezett/fejlesztések jellege:

A TOP elsősorban az önkormányzatok fejlesztéseihez biztosít forrásokat:

- az önkormányzatok gazdaságfejlesztési és azzal összefüggő,
- város- és településfejlesztési akcióit támogatja.

Támogatások jellege:

A TOP integrált területi program alapján nyújt támogatást.

(18 megye, 23 MJV).

Az ITP végrehajtása a Területi Kiválasztási Rendszer keretei között történik meg.

TOP TERÜLETI FUNKCIÓJA

TOP területfejlesztési küldetése és funkciója:

- Térségi sajátosságoknak és szükségleteknek megfelelő, térségre szabott (elsődlegesen) gazdasági fejlesztések.
- Térségek belső erőforrásaira építkező, azokat kibontakoztató (elsődlegesen) gazdasági fejlesztések.

Területi különbségek kezelése:

- TOP hozzájárul az országos és megyén belüli területi különbségek csökkentéséhez.
- TOP hozzájárul a vidéki térségek fejlesztéséhez, város-vidék kapcsolatok erősítéséhez.
- TOP hozzájárul a társadalmi-gazdasági szempontból leszakadó térségek fejlesztéséhez.

Területi logika:

- Területi szinteken megvalósított decentralizált programok.
- Indikatív, tervezési forráskeretek a területi szinteken.
- EU új területfejlesztési eszközének alkalmazása a TOP-ban:
 - Közösség által irányított helyi fejlesztések (CLLD)

A TOP INDIKATÍV FORRÁSAI PRIORITÁSONKÉNT

PRIORITÁSTENGELYEK	Alap	OP-n belüli arány (%)	Indikatív forráskeret (nemzeti társfinanszírozással)Mrd Ft
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	ERFA	24,2	298,5
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	ERFA	12,0	147,8
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	16,3	201,0
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	ERFA	5,0	61,8
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	ESZA	7,3	89,7
6. Fenntartható városfejlesztés a megyei jogú városokban	ERFA, ESZA	31,4	387,0
7. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD)	ERFA, ESZA	3,7	45,6
Összesen		100	1 231,4

1. Prioritástengely: térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére

Célja:

- a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával,
- a turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében,
- a munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével,
- a kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérése a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által.

Támogatást nyújt:

- Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése – önkormányzati üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése, beleértve a helyi gazdaságszervezési tevékenységeket, helyi termékekhez kapcsolódó kisléptékű logisztikai infrastruktúrát,
- Térségi és helyi jelentőségű turisztikai vonzerő-fejlesztések,
- Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés,
- Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével.

Főbb kedvezményezettek:

Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások.

2. prioritástengely: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés

Célja:

a vállalkozások, befektetők és a lakosság számára vonzó települési környezet kialakítása, gazdaságösztönzés, fiatalok, népesség megtartása

Támogatást nyújt:

- gazdaságélénkítő településfejlesztés, gazdasági, környezeti és társadalmi szempontból fenntartható városszerkezet és vonzó környezet kialakítása,
- települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések,
- szemléletformáló akciók, képzések.

Főbb kedvezményezettek:

- helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak.

3. prioritástengely: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

Célja: fenntartható városi közlekedés és önkormányzati energetikai fejlesztések

Támogatást nyújt:

- Fenntartható települési közlekedésfejlesztés: nem kötöttpályás fejlesztések, pl. buszfordulók-és sávok, megállók, buszpályaudvarok) új közösségi közlekedési viszonylatok, integrált projekt keretében buszbeszerzés, P+R és B+R parkolók és csomópontok intelligens információ- és kommunikációtechnológia (IKT), igényvezérelt személyszállítási szolgáltatási rendszer kialakítása, az utazási láncok összekapcsolása, közlekedésbiztonság, szemléletformálás, kerékpáros és gyalogos közlekedés
- Önkormányzati tulajdonú épületek energiahatékonysági fejlesztései
- Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése, megújuló energiaforrások alkalmazása (kazánházak, hőtermelők, hőszigetelés),
- Önkormányzati helyi ellátáshoz kapcsolódó közcélú megújuló energiatermelés/ellátás ,
- Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP) elkészítésének támogatása.

Főbb kedvezményezettek:

- Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, központi költségvetési szervek és intézményeik, közösségi közlekedést közszolgáltatási szerződés alapján ellátó gazdasági társaságok (helyi és helyközi közlekedési társaságok), jogszabály alapján meghatározott kizárólagos építetők (pl. NIF Zrt., Magyar Közút Nonprofit Zrt.)

4. prioritástengely: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Célja:

Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása

Támogatást nyújt:

- Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése, pl. háziorvosi rendelő felújítás, eszközfejlesztés)
- Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése.
- Fentiek keretében akadálymentesítés, családbarát funkciók.
- Szociális városrehabilitáció (lakótelepek, leszakadó városrészek, külterületi telepek fizikai rendbetétele, fejlesztése, lakhatási körülmények javítása) - városokban

Főbb kedvezményezettek: helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, gazdasági társaságok és szövetkezetek

5. prioritástengely: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, foglalkoztatás ösztönzés, társadalmi együttműködés

Célja:

az ERFA prioritásokhoz kapcsolódó ESZA támogatások, kiemelten a megyei gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatási célú támogatások, a szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó közösségi, humán fejlesztések támogatása, továbbá a helyi identitás és kohézió erősítése.

Támogatást nyújt:

- megyei és helyi szintű foglalkoztatási (helyi gazdaságfejlesztési) együttműködések (paktumok), ezek keretében a TOP-1-hez kapcsolódó ESZA tevékenységeket és KKV-k képzési és foglalkoztatási (átmeneti bértámogatás) támogatása, továbbá a gyermekellátási szolgáltatások munkavállalóinak foglalkoztatási (átmeneti támogatás) és képzési támogatása,
- Szociális városrehabilitáció ESZA elemei, pl. társadalmi felzárkóztatás, együttműködés,
- Helyi közösségi programok, beleértve helyi identitást és közösséget erősítő akciók, helyi közösségfejlesztés, ösztöndíjak, stb.

Főbb kedvezményezettek: helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, megyei kormányhivatalok munkaügyi központja, képző intézmények

Új prioritás:

6. prioritástengely: Fenntartható városfejlesztés a megyei jogú városokban

Alap: ERFA (TC-8/4/6/9) és ESZA (TC-8/9)

Indikatív forráskeret: 31,4 %

Intézkedések:

6.1. Gazdaságfejlesztés

6.2. Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése

6.3. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó városfejlesztés

6.4. Fenntartható városi közlekedésfejlesztés

6.5. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése

6.6. Városi közszolgáltatások fejlesztése

6.7. Leromlott városi területek rehabilitációja

6.8. Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatás-fejlesztés

6.9. Társadalmi kohéziót célzó helyi programok

7. prioritástengely: Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések

Célja:

- kísérleti jelleggel, városokban (10 ezer fő feletti) a helyi civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével, alulról szerveződve alakított helyi akciócsoportokon keresztül, helyi fejlesztési stratégiákon alapuló fejlesztések – 20-30 db városi CLLD.
- Központi elem a helyi közösség részvétele a tervezésben és a megvalósításban.
- Kiemelt cél a fiatalok részvétele, a fiatalok megtartása.
- Lakótelepeken megvalósuló helyi fejlesztési, közösségszervezési programok ösztönzése.

Támogatást nyújt:

- kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése (városi kulturális intézmények felújítása, eszközfejlesztése pl: könyvtárak, közösségi házak), helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések,
- helyi közösségszervezés, helyi identitást erősítő tevékenységek, kulturális programok támogatása.

Főbb kedvezményezettek:

- Városi helyi akciócsoportok, önkormányzatok, közintézmények, vállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

A TOP DECENTRALIZÁLT VÉGREHAJTÁSI MODELLE

A TOP megvalósítási modellje:

Integrált területfejlesztési megközelítésre épülő decentralizált tervezés és végrehajtás.

- ***Megyei ITP***

TOP 1-5. prioritások szerinti (gazdaság- és településfejlesztési) tartalom, megye MJV-n kívüli területére. Megyei önkormányzatok tervezik és közreműködnek a végrehajtásban.

- ***Megyei jogú városi ITP***

TOP 6. prioritástengely szerinti (városfejlesztési) tartalom, MJV területére. Megyei jogú városok önkormányzatai tervezik, és közreműködnek a végrehajtásban.

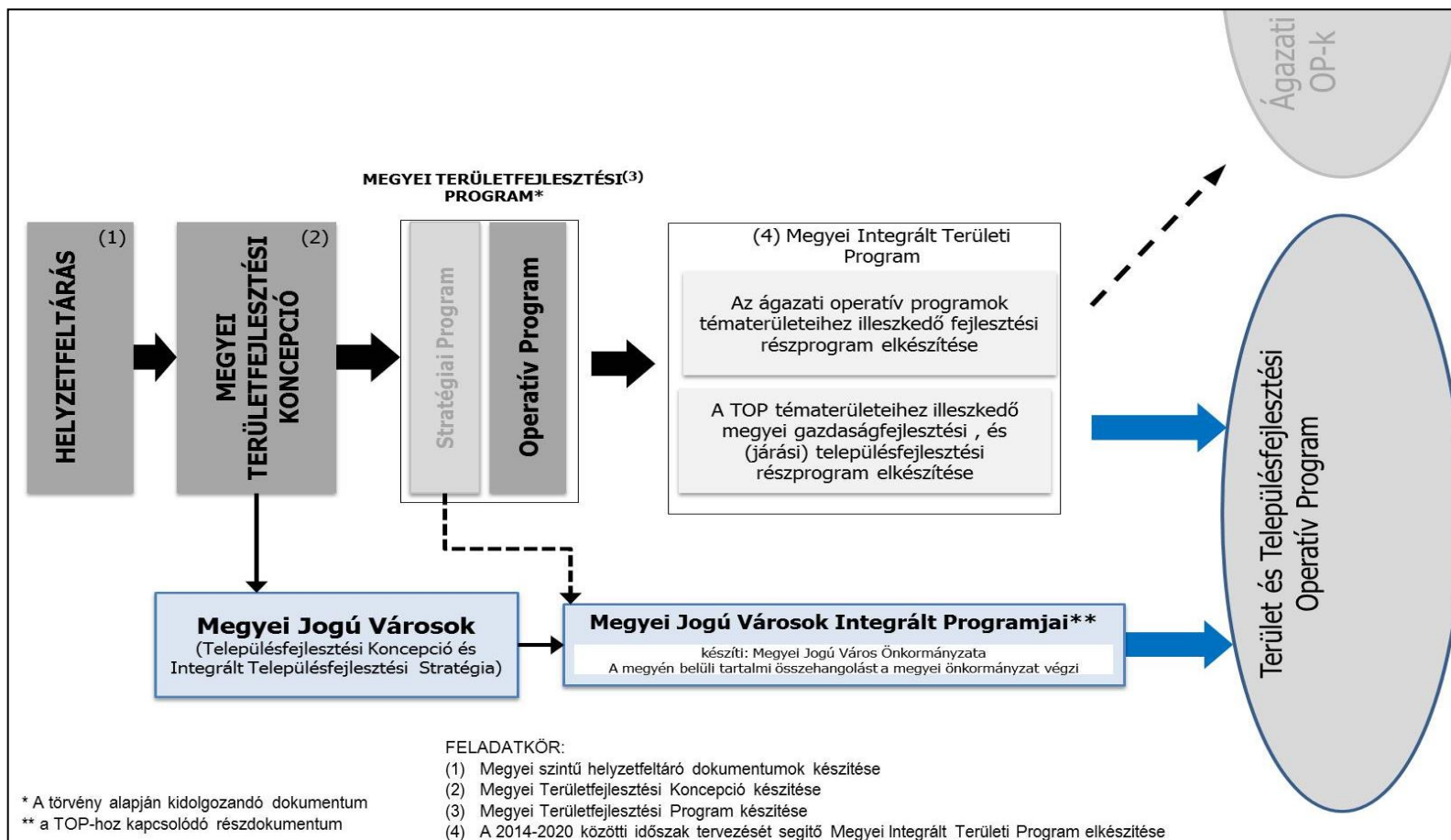
- ***Közösségvezérelt helyi fejlesztési programok városokban, kísérleti jelleggel***

Városi közösségi-kulturális tartalom, helyi gazdaságfejlesztési elemekkel. Helyi fejlesztési stratégiák. *Közösség által irányított helyi fejlesztések (CLLD), – 20-30 db város.*

Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) alapján kiválasztott helyi akciócsoportok (HACS) tervezik és hajtják végre.

A TERÜLETI SZEREPLŐK ÁLTAL KÉSZÍTETT TERV DOKUMENTUMOK LOGIKAI FELÉPÍTÉSE

TERVEZETT MENETREND

Az ITP elkészítésére vonatkozó módszertani útmutató IH általi kiküldése	2015. január
A kiválasztási kritériumrendszer kidolgozása	2015. március első hete
Monitoring Bizottsági ülések	OP elfogadását követően (várhatóan 2015. március)
Az ITP-k első körös benyújtása az Irányító Hatósághoz minőségbiztosításra	2015. április első hete
Az ITP-k IH általi minőségbiztosítása	folyamatosan, 2015. április végéig
Az ITP-k benyújtása NFK általi elfogadásra	2015. május eleje
NFK általi elfogadás	várhatóan 2015. május vége

TERVEZETT MENETREND

A szaktárca koncepciók IH általi megkérése az OP-k tématerületei vonatkozásában	2014. december
A koncepciók egyeztetése és pontosítása a szaktárcákkal	2015. február
A felhívások előkészítése az Irányító Hatóság által	2015. március
A felhívások egyeztetése a területi szereplőkkel	2015. április – május
Az első felhívások megjelentetése	2015. június
Az első kötelezettségvállalások megtétele	várhatóan 2015. szeptember

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

Farkas Zsuzsanna

Támogatáspolitikai tervező

Nemzetgazdasági Minisztérium

Területfejlesztési Tervezési Főosztály

Tel.: +36 1 7951397/30 656 1195

E-mail: zsuzsanna.farkas@ngm.gov.hu